

Nr 3.

Ankom till Riksdagens kansli den 22 februari 1912 kl. 1 e. m.

Första kammarens första tillfälliga utskotts utlåtande nr 3, i fråga om en af herr Clason väckt motion, nr 84, om åvägbringande af utredning i fråga om införande af stenografi såsom läroämne vid Sveriges undervisningsanstalter.

Till utskottet har öfverlämnats en inom Första kammaren väckt motion, nr 84, däri herr *Clason* hemställt, att Riksdagen ville i skrifvelse till Kungl. Maj:t anhålla, det Kungl. Maj:t täcktes låta utreda, på hvad sätt och i hvilken utsträckning stenografi bör införas såsom läroämne vid landets undervisningsanstalter.

I afseende å motiveringen till denna hemställan tillåter sig utskottet hänvisa till motionen.

Utskottet.

Af förevarande motion synes framgå, att dess syfte är stenografiens införande såsom läroämne vid alla våra offentliga undervisningsanstalter. Utskottet är visserligen ense med motionären i fråga om stenografiens nytta ej blott för många slag af intellektuellt arbete, utan äfven för åtskilliga praktiska yrken och sysselsättningar. Det förefaller emellertid utskottet, som om motionären å ena sidan öfverskattat stenografiens betydelse genom sin fordran, att alla lärjungar vid våra undervisningsanstalter skola lära den samma, och å andra sidan underskattat de svårigheter, som onekligen måste vara för handen vid realiserandet af detta mål.

Särskildt finner utskottet det uppenbart, att en effektiv undervisning i stenografi i våra folkskolor näppeligen skulle kunna ernås. I en-

staka fall må detta visserligen kunna ske under förutsättning af en synnerligen entusiastisk och skicklig lärare, men sådana undantagsfall torde ej berättiga, att man ur dem drager några vidtgående slutsatser. För öfrigt torde man hafva rätt att fråga sig, om resultatet af en allmänt genomförd undervisning i nämnda ämne väl skulle motsvara den möda, som tvifvelsutän måste nedläggas därpå, så mycket mer som ett enbart inhämtande af elementerna utan tillfälle till större fortsatt öfning och utbildning helt visst skulle blifva af föga gagn.

Hvad åter angår de förefintliga olika slagen af öfverbyggnader på folkskolan (folkskolans högre afdelning, högre folkskolor och möjligen fortsättningsskolor, så ock yrkes- och aftonskolor) synes en dylik undervisning där hafva större möjlighet att blifva fruktbringande. Elevernans allmänna förutsättningar för ett rätt tillgodogörande af den lämnade undervisningen äro ju där väsentligt större än i den vanliga folkskolan. Detsamma gäller naturligen äfven lärjungarna vid de allmänna läroverken, seminarierna och därmed likställda läroanstalter. Vid dessa skulle undervisning i stenografi utan tvifvel vara mera berättigad, vare sig man vill tänka sig undervisningen obligatorisk eller — i likhet med hvad för närvarande är fallet vid läroverken med t. ex. laborationer i kemi — frivillig.

Då utskottet emellertid ej funnit sig böra ens med någon inskränkning tillstyrka motionen, har detta berott därpå, att utskottet ansett, att den undervisning i stenografi, som redan nu står den kunskapssökande till buds, åtminstone för närvarande är tillräcklig, och att något behof härutöver ej gjort sig gällande. Ej heller har kraf på vidsträcktare undervisning i nämnda ämne framställts vare sig af allmänna korporationer, fackkongresser, lärarmöten och dylikt eller, utom i enstaka undantagsfall, af enskilda pedagogiskt erfarna och intresserade personer.

Utskottet får sålunda hemställa,

att ifrågavarande motion ej må föranleda någon
Första kammarens åtgärd.

Stockholm den 22 februari 1912.

På utskottets vägnar:

HUGO HAMMARSKJÖLD.